

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen, wat betreft het Vlaams opleidingsverlof
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Het Vlaams opleidingsverlof (VOV) wordt hervormd en afgestemd op de beleidsdoelstellingen uit de beleidsnota Werk 2024-2029. De hervorming van het VOV beoogt een meer doelgerichte en efficiënte inzet van publieke middelen, met een duidelijke focus op arbeidsmarktgerichte opleidingen die bijdragen aan de competentieversterking van werknemers en het wegwerken van knelpunten in de arbeidsmarkt.

Het voorliggend voorontwerp van decreet brengt aanpassingen aan in functie van het realiseren van de engagementen in het Vlaams regeerakkoord en de beleidsnota Werk 2024-2029 maar is tegelijkertijd ook een update van de regelgeving. De belangrijkste aanpassingen zijn:

- we voorzien een delegatie voor de Vlaamse Regering voor het definiëren van bedrijfsinterne opleidingen.
- de regering treedt met een geoptimaliseerd sanctiebeleid krachtig op tegen misbruik door:
 - het opschorten van VOV-subsidies voor de onderneming;
 - strengere sancties voor de onderneming of opleidingsverstrekker;
 - het uitsluiten van de onderneming of opleidingsverstrekker van VOV tot 4 jaar.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Werk

SD5: Talent opleiden, omscholen en bijscholen doorheen de loopbaan

Beleidsnota Werk 2024-2029:

We doen een aantal bijsturingen in de Vlaamse opleidingsincentives zodat ze doelmatig ingezet kunnen worden om de inzetbaarheid van werknemers op de arbeidsmarkt te versterken.

We verankeren het recht op opleiding voor werknemers via zowel het individueel als het gemeenschappelijk initiatiefrecht bij het Vlaams opleidingsverlof (VOV). We hervormen het VOV met nadruk op knelpuntberoepen. We waken erover dat het VOV gericht wordt op het versterken van de arbeidsmarkt, loopbanen en productiviteit en bijgevolg niet meer gericht is op bedrijfsinterne opleidingen in de huidige job. Ook misbruiken zoals brokerconstructies sluiten we uit.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2025/270 van 9 juli 2025.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 14 juli 2025. De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies en gaf aan dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 20 november 2025 (na wijzigingen). De Inspectie van Financiën verleende een gunstig advies en gaf aan dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Het Vlaams opleidingsverlof (VOV) is een cruciaal beleidsinstrument. Het biedt werknemers de mogelijkheid om, met behoud van loon, opleidingen te volgen die hun inzetbaarheid op de arbeidsmarkt versterken. De hervorming van het VOV beoogt een meer doelgerichte en efficiënte inzet van publieke middelen, met een duidelijke focus op arbeidsmarktgerichte opleidingen die bijdragen aan de competentieversterking van werknemers en het wegwerken van knelpunten in de arbeidsmarkt.

Het Vlaams opleidingsverlof wordt hervormd en afgestemd op de beleidsdoelstellingen uit de beleidsnota Werk 2024-2029. De doelstellingen van de hervorming zijn: doelmatigheid verhogen, vereenvoudiging realiseren en misbruik tegengaan.

Om deze hervorming uit te voeren moet de regelgeving van het Vlaams opleidingsverlof op de verschillende niveaus bijgestuurd worden. Met het programmadecreet bij begrotingsopmaak 2025 werd in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2024-2029 het gemeenschappelijk initiatiefrecht decretaal verankerd en werd voor bedrijfsinterne opleidingen een positief preadvies als extra beperkende voorwaarde ingevoerd. Deze inhoudelijke bijsturing moet nog verder uitgewerkt worden in het besluit maar het bleek aangewezen om hier meer tijd voor te nemen. In de tussentijd

werden voor schooljaar 2025-2026 enkele tijdelijke technische aanpassingen aan het besluit doorgevoerd om de gewenste besparing van 5.000 keuro in 2025 te realiseren.¹

Het voorliggend voorontwerp van decreet brengt aanpassingen aan in functie van het realiseren van de engagementen in het Vlaams Regeerakkoord en de beleidsnota Werk 2024-2029 maar is tegelijkertijd ook een update van de regelgeving.

Optimalisatie van het sanctiebeleid

Een van de doelstellingen van de hervorming is het tegengaan van misbruik. Om misbruik tegen te gaan is een doortastend sanctiebeleid nodig. Het decreet van 27 oktober 2023 tot wijziging van de toezichts- en handhabingsbepalingen in het beleidsdomein Werk en Sociale Economie heeft het bestaande sanctioneringskader, ook dit van het Vlaams opleidingsverlof, geactualiseerd. Om het sanctiekader nog efficiënter en effectiever te maken worden nog enkele aanpassingen doorgevoerd. In de VOV-regelgeving zijn sanctiemogelijkheden opgenomen voor werkgevers, werknemers en opleidingsverstrekkers. Met het voorliggend voorontwerp van decreet worden hieraan aanpassingen aangebracht voor werkgevers en opleidingsverstrekkers.

Opleidingsverstrekkers

In de wetgeving zijn strafbepalingen opgenomen voor de personen die inbreuken plegen op de wetgeving van het Vlaams opleidingsverlof. De strafbepalingen verwijzen naar “personen”: deze ruime omschrijving zorgt ervoor dat zowel werkgevers als opleidingsverstrekkers gevat zijn. De strafbepalingen bevatten gevangenisstraffen en geldboeten. Voor inbreuken begaan door de werkgever wordt de geldboete vermenigvuldigd met het aantal werknemers betrokken bij de inbreuk (= multiplicator) en verdubbelt de maximale straf bij herhaling binnen 5 jaar.

Wanneer geen strafvervolgning wordt ingesteld, kan de dienst administratieve geldboeten van het departement WEWIS een administratieve geldboete opleggen. Ook hier geldt de multiplicator voor de werkgever en de regeling van herhaling. Dezelfde strafbepalingen en bepalingen voor administratieve geldboeten voor de werkgevers zijn van toepassing op de opleidingsverstrekkers. Echter deze bedragen liggen veel lager dan bij de werkgever omdat er geen multiplicator met het aantal werknemers kan toegepast worden. Dit resulteert dus in disproportioneel lage administratieve geldboeten voor opleidingsverstrekkers terwijl al een aantal keer werd vastgesteld dat het misbruik van VOV op hun aangeven gebeurt. Zo werd al fraude vastgesteld waarin opleidingen werden verpakt als externe opleidingen, terwijl ze dat niet waren. De werkelijk gegeven opleiding verschilt dan aanzienlijk van het opleidingsprogramma uit de opleidingsdatabank waarop men zich beroept. Een andere vorm van fraude door opleidingsverstrekkers is het systematisch indienen van meer opleidingsuren voor VOV-subsidie dan in werkelijkheid gegeven, via vervalste aanwezigheidslijsten. Met dit voorontwerp van decreet wordt de ‘multiplicator’ ook van toepassing op opleidingsverstrekkers zodat zij voortaan op dezelfde manier beboet worden als de werkgevers wanneer wordt vastgesteld dat zij strafbare inbreuken begaan.

Naar aanleiding van een aantal gevallen waarbij misbruik van het Vlaams opleidingsverlof door opleidingsverstrekkers werd aangetoond, wordt een nieuwe sanctiemogelijkheid ingevoerd. Opleidingsverstrekkers die veroordeeld werden, schuldig bevonden werden of een administratieve geldboete opgelegd kregen voor de inbreuken bepaald in artikel 132 van de herstellwet van 22 januari 1985 zullen gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden uitgesloten worden van het stelsel van het Vlaams opleidingsverlof. Dit omvat onder meer dat diens opleidingen voor de bepaalde periode uit de Opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives worden verwijderd en dat er voor de bepaalde periode geen nieuwe worden geregistreerd.

¹ Dit besluit werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 27/06/2025.

Indien wordt vastgesteld dat de opleidingsverstrekker binnen een periode van 5 jaar opnieuw een inbreuk pleegt, kan de periode van uitsluiting verdubbeld worden. Deze sanctie doet geen afbreuk aan het recht van de werknemers om Vlaams opleidingsverlof op te nemen.

Uit de ervaringen van de administratie met het beheer van de maatregel blijkt dat er daarnaast nood is aan een manier om opleidingsverstrekkers te sanctioneren voor minder zwaarwichtige feiten, namelijk het niet nakomen van die administratieve verplichtingen. Uit onderzoek is namelijk gebleken dat een derde van de aanwezigheidslijsten die bijgehouden worden door de opleidingsverstrekkers niet voldoende kwalitatief is. De administratie ging in 2024 van start met een actieplan om dit te remediëren. Elke opleidingsverstrekker ontving een rapport met verbeterpunten m.b.t. de kwaliteit van de aanwezigheidslijsten. Er zal jaarlijks een statistisch representatieve steekproef worden uitgevoerd om de kwaliteit van de aanwezigheidslijsten na te gaan. De administratie zet dus sterk in op controle en feedback om te werken aan de kwaliteit van de basisgegevens waarop de berekening van het aantal uren VOV die moeten worden uitbetaald gebaseerd is. Om de overheid meer slagkracht te geven tegenover opleidingsverstrekkers die, ook nadat ze hierop gewezen werden, hun administratieve verplichtingen niet nakomen, wordt de mogelijkheid ingesteld om deze opleidingsverstrekkers bij herhaling tijdelijk uit te sluiten van het VOV.

Werkgevers

Naar aanleiding van een aantal gevallen waarbij misbruik van het Vlaams opleidingsverlof door werkgevers werd aangetoond, wordt een nieuwe sanctiemogelijkheid ingevoerd. Werkgevers die veroordeeld werden, schuldig bevonden werden of een administratieve geldboete opgelegd kregen voor de inbreuken bepaald in artikel 132 van de herstellwet van 22 januari 1985 zullen gedurende een periode van maximaal vierentwintig maanden geen terugbetalingen meer ontvangen. Indien wordt vastgesteld dat de werkgever binnen een periode van 5 jaar opnieuw een inbreuk pleegt, kan de periode van uitsluiting verdubbeld worden. Deze sanctie doet geen afbreuk aan het recht van de werknemers om Vlaams opleidingsverlof op te nemen.

Daarnaast kan de dienst aangeduid door de Vlaamse Regering de terugbetalingen, vermeld in artikel 120, schorsen als de werkgever of de opleidingsverstrekker de wetgeving op het Vlaams opleidingsverlof niet naleeft. Een dergelijke schorsing kan slechts op grond van vaststellingen van de sociaalrechtelijke inspecteur.

Verder wordt bepaald dat de Vlaamse Regering hiervoor verdere regels kan bepalen.

Overige aanpassingen

De artikelen van de herstellwet met betrekking op het Vlaams opleidingsverlof werden niet gewijzigd sinds de hervorming in 2019. Met deze decretale wijziging wordt van de opportuniteit gebruik gemaakt om enkele zaken te actualiseren of beter af te stemmen op de realiteit.

- Er wordt een delegatie toegevoegd om de definitie van bedrijfsinterne opleidingen verder te specificeren.
- De compensatie van verschillende kosten door het VOV-forfait wordt verduidelijkt
- Er wordt bepaald dat de VOC jaarlijks de budgettaire situatie opvolgt i.p.v. halfjaarlijks.
- De bepaling over de tijdelijke schorsing van het recht op betaald educatief verlof (BEV) voor werknemers die tijdens het BEV een winstgevende activiteit als zelfstandige of werknemer uitoefent wordt opgeheven.
- Het principe wordt vastgelegd dat een werknemer een opleiding slechts één keer mag volgen met het Vlaams opleidingsverlof tenzij het certificaat niet werd behaald door overmacht. De Vlaamse Regering kan de gevallen van overmacht specificeren en een procedure voor bepalen.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen wordt verwezen naar de artikelsgewijze bespreking in de bijgevoegde memorie van toelichting.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De aanpassingen aan het decreet hebben geen budgettaire impact.

B. ESR-TOETS

Het voorontwerp van decreet is ESR-neutraal.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op het personeel van de Vlaamse overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van decreet zal voor spoedadvies voorgelegd worden aan de SERV.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van diverse bepalingen wat betreft het Vlaams opleidingsverlof en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk:

2.1. te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het spoedadvies in te winnen van de SERV, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van tien dagen,

2.2. te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst,

2.3. te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, § 1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de Vlaamse

minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Onderwijs, Justitie en Werk,

Zuhal DEMIR